

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Haplové v právní věci **žalobkyně: T. R.**, zastoupena JUDr. Tomášem Mikulíkem Hamelem, Ph.D., advokátem, se sídlem Malý Koloredov 811, Frýdek - Místek, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 3. 2005, č. j. 19 Cad 75/2004 – 34,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalované **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**
- III.** Ustanovenému zástupci žalobkyně, advokátu JUDr. Tomáši Mikulíkovi Hamelovi, Ph.D., **se určuje** odměna za zastupování ve výši 1230,50 Kč. Odměna bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností napadá rozsudek Krajského soudu v Ostravě č. j. 19 Cad 75/2004 – 34 ze dne 1. 3. 2005, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 4. 2004, č. 505224334, jímž žalovaná zamítla žádost stěžovatelky o plný invalidní důchod.

V kasační stížnosti sepsané stěžovatelkou tato namítá závěry posudku Posudkové komise Ostrava, která v posudkovém hodnocení nesprávně posoudila zdravotní stav na základě zdravotní dokumentace ošetřujícího praktického lékaře a opomenula další zdravotní dokumentaci nacházející se u lékaře v T. ž., kde došlo k jejímu úrazu a na základě

níž Posudková komise ONV Frýdek – Místek rozhodovala o jejím nároku na částečný invalidní důchod v r. 1976. Ve stávající dokumentaci údajně nejsou lékařské zprávy, ač opakovaně předkládala například lékařský nález z r. 1974. V tom, že je konstatován RTG nález v r. 1991, spatřuje snahu vymazat její úraz z r. 1974. V kasační stížnosti dále popisuje skutečnosti týkající se zdravotního stavu, pracovního zařazení a posudkových jednání v devadesátých letech minulého století a pozastavuje se nad způsobem hodnocení své osobnosti posudkovou komisí. V doplnění kasační stížnosti prostřednictvím advokáta stěžovatelka uplatňuje důvody uvedené v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), které odůvodňuje tím, že napadené rozhodnutí spočívalo v nesprávném posouzení právní otázky, soud rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu a jeho rozhodnutí je v rozporu se spisovým materiálem. Podle stěžovatelky jde o rozpory v jednotlivých posudcích, rozsudek je nedostatečně odůvodněn a opětovně poukazuje na absenci lékařského nálezu z r. 1974, který považuje za stěžejní podklad pro relevantní rozhodnutí. Vytýká dále soudu, že zjištění posudkové komise a posudkového lékaře vzal nesprávně za prokázána, aniž přihlédl k jejímu stanovisku a přijal je za své. Po Nejvyšším správním soudu žádá, aby pro objektivizaci zdravotního stavu a za účelem stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti ustanovil znalce z oboru zdravotnictví 3. Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, případně Lékařskou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud v Brně zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žalovaná dne 22. 4. 2004 zamítla stěžovatelčinu žádost o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudku lékaře OSSZ ve Frýdku – Místku ze dne 12. 3. 2004, stěžovatelka nebyla plně invalidní, jelikož z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 50 %. Ze samotného posudku pak vyplývá, že posouzení zdravotního stavu probíhalo v její přítomnosti a lékař měl k dispozici nález ze dne 5. 11. 2003, interní vyšetření ze dne 16. 2. 2004 a denzitometrické vyšetření ze dne 12. 2. 2004 a z hlediska závažnosti zdravotního postižení na prvním místě uvedl chronicky vertebrogenní algický syndrom s těžkou poruchou dynamiky L a kořenovým syndromem L5 S1 a stav po zlomenině Th12, L1 a L4 v r. 1974. Posudkově pak uzavřel, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je středně těžký kořenový syndrom L5 vpravo a lehčí chronický kořenový syndrom L5 vlevo, a stav odpovídá kapitole XV, oddíl F, položka 3 písmeno b přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., v platném znění, a míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanovil padesáti procenty.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka napadla rozhodnutí žalované žalobou ze dne 24. 6. 2004, v níž pouze poukázala na zhoršení zdravotního stavu a ukončení samostatné výdělečné činnosti 1. 11. 2003. V doplnění žaloby pak pouze popsala svoji pracovní činnost od r. 1969, řízení o žádostech o plný invalidní důchod v r. 1978 a 1992 a opětovně zdůraznila zhoršování zdravotního stavu. Od 1. 10. 1991 do 4. 11. 2002 nikde nepracovala a byla vedena na úřadu práce a pak opětovně od 8. 12. 2003. Ze soudního spisu dále vyplývá, že krajský soud žádal posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, detašované pracoviště v Ostravě (dále jen „PK MPSV“) ohledně stěžovatelčina zdravotního stavu spolu s jeho posouzením a zhodnocením míry

poklesu schopnosti soustavně výdělečné činnosti. V posudku ze dne 21. 1. 2005, jehož vypracování nebyla stěžovatelka přítomna a souhlasila s projednáním v nepřítomnosti, komise konstatovala úraz v r. 1969 a v r. 1974, nálezy z r. 1974 a neurologický nález z května 1975, interní z r. 1979 a dále shrnula zdravotní stav od roku 1991 a shlédla záznamy praktického lékaře v posledních pěti letech před 16. 12. 2004. Pro předmětné řízení považovala za směrodatné lékařské nálezy – neurologický z 5. 11. 2003 a interní z 16. 2. 2004 včetně denzitometrie ze dne 12. 2. 2004. Po porovnání nálezů z předchozího období a současných komise konstatovala, že od r. 2000 nedošlo v klinickém neurologickém i interním nálezu k významnému zhoršení, beze změn je i nález denzitometrický a problémy s močením uváděné v r. 1999 nebyly nikdy objektivizovány. Zániková kořenová symptomatologie L5 vpravo uváděná již ve starší dokumentaci a v r. 1992 uváděná kořenová léze L2 - L5 vpravo dle EMG a v r. 2000 kořenová léze L5, S1 dle EMG jsou hodnoceny jako diskrepantní včetně RTG nálezů. Rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu komise spatřuje v chronických páteřových potížích s maximem potíží v oblasti bederní páteře, jejichž důvodem jsou kombinované příčiny, a to opakovaný úraz páteře v letech 1969 a 1974 s kompresivní zlomeninou Th 12 L1 a L4 s minimálními RTG změnami. Dle dokumentace jde o stabilní zlomeniny s lehkým snížením obratlových těl bez útlaku nervových struktur a zjištěny degenerativní změny. EMG verifikována oboustranná chronická kořenová symptomatologie L5 a S1, v klinickém nálezu těžší porucha dynamiky páteře s lehkým oslabením dorzální flekce dolních končetin. Nejsou zjišťovány významné parézy, neurogenní poruchy svěračů, nejde o funkčně nepříznivý páteřový nález. Uvedenému odpovídá posudkové hodnocení v kapitole XV, oddíl F, položka 3b. Pro hodnocení položky 3c nejsou splněna kritéria. Pokles schopnosti soustavně výdělečné činnosti komise hodnotila podle shora uvedené kapitoly, oddílu i položky, přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., v platném znění, i s přihlédnutím ke všem zjištěným chorobným stavům čtyřiceti procenty a konstatovala, že k datu vydání napadeného rozhodnutí posuzovaná nebyla plně invalidní podle § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), byla částečně invalidní podle § 44 odst. 1 téhož zákona, když šlo o pokles schopnosti soustavně výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 33 %, ale nedosahoval však 66 %, odpovídající plně invaliditě a nešlo ani o schopnost vykonávat pro zdravotní postižení soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek. Krajský soud žalobu zamítl se závěrem, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobkyně s rozhodujícími chronickými páteřovými potížemi s maximem v oblasti bederní páteře, způsoboval ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí podle kapitoly XV, oddíl F, položka 3 písmeno b přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., pokles schopnosti soustavně výdělečné činnosti ve výši 40 %, nepostačující pro uznání plné invalidity, kdy musí dojít k poklesu schopnosti soustavně výdělečné činnosti nejméně o 66 % a nebo musí být zjištěno zdravotní postižení vyjmenované v příloze č. 3 vyhlášky. Konstatoval, že žalobkyni k datu vydání napadeného rozhodnutí nelze za plně invalidní považovat, nesplnila podmínky nároku na plný invalidní důchod a žalobu jako nedůvodnou ve smyslu ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byla účastnicí řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.) a kasační stížnost podala včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). V kasační stížnosti uplatňuje důvody, které sama označuje za důvody podle ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s., Nejvyšší správní soud ovšem konstatuje, že svým obsahem jde i o námitky, které nacházejí výraz v obsahu ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., když stěžovatelka tvrdí, že soud rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, rozhodnutí je v rozporu se spisovým materiálem a odůvodnění rozsudku je nedostatečné. Krajský soud podle stěžovatelky nesprávně vzal za prokázaná

zjištění posudkové komise a posudkového lékaře a bez bližšího zkoumání a přihlídnutí ke stanovisku stěžovatelky jejich závěry přijal za své. Nejvyšší správní soud proto považuje stěžovatelkou uplatněné důvody podle obsahu za důvody podle ust. § 103 odst. 1 písm. a), b), d), a pro tyto důvody kasační stížnost shledává přípustnou. Za této situace napadený rozsudek krajského soudu v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2, 3 s. ř. s. přezkoumal a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Kasační důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) spočívající v nesprávném posouzení právní otázky stěžovatelka nijak nekonkretizovala, a proto Nejvyšší správní soud obecně konstatuje, že se v jejím případě jedná o nepřiznání plného invalidního důchodu pro nesplnění podmínek ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění, které nárok na plný invalidní důchod vážou na plnou invaliditu a potřebnou dobu pojištění nebo plnou invaliditu následkem pracovního úrazu. Ust. § 39 odst. 1 spojuje plnou invaliditu s poklesem schopnosti soustavně výdělečné činnosti nejméně o 66 % nebo schopnosti pojištěnce pro zdravotní postižení výkon soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek. Krajský soud v Ostravě proto nepochybil pokud vycházel ve svém rozhodnutí ze závěru posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště Ostrava, ze dne 21. 1. 2005, která ve výroku svého posudku stanovila míru poklesu schopnosti soustavně výdělečné činnosti dle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kapitoly XV, oddíl F, položka 3 písmeno b, s přihlídnutím ke všem zjištěným chorobným stavům čtyřiceti procenty, když neshledala splnění kritérií pro hodnocení podle položky 3 písmeno c téže kapitoly a oddílu. Tato stanovená míra poklesu schopnosti soustavně výdělečné činnosti nedosahuje zákonem požadovaných 66 %. Stěžovatelka se tudíž nestala plně invalidní, neplní jednu z podmínek nároku na plný invalidní důchod a pokud krajský soud žalobu zamítl, po právní stránce posoudil věc správně.

Kasační důvod ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. stěžovatelka rovněž nekonkretizovala, Nejvyšší správní soud pak žádnou z vad řízení uvedených v tomto ustanovení neshledal, a proto posoudil námitku jako nedůvodnou.

Kasační důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. spatřuje stěžovatelka v nedostatečně zjištěném stavu soudem, na základě něhož rozhodoval v rozporu se spisovým materiálem, na rozpory v jednotlivých posudcích zpracovaných o stěžovatelce, nedostatečné odůvodnění napadeného rozsudku a vytýká soudu, že vzal nesprávně za prokázána zjištění posudkové komise posudkového lékaře bez dalšího zkoumání a přihlídnutí ke stanovisku stěžovatelky a žádá Nejvyšší správní soud, aby provedl dokazování za účelem objektivizace zdravotního stavu stěžovatelky. Podle stěžovatelky nebyl součástí zdravotnické dokumentace lékařský nález z r. 1974, který je podle jejího názoru jedním ze stěžejních podkladů pro relevantní rozhodnutí. I když stěžovatelka neuvádí, z kterého lékařského oboru uvedený nález je a specifikuje ho tím, že obsahuje závěr o zlomenině Th 12, L1 a L4 a v doplnění kasační stížnosti o něm neuvádí více, pak Nejvyšší správní soud omezen touto specifikací zjistil z posudku PK MPSV v Ostravě ze dne 21. 1. 2005, že komise měla k dispozici nálezy z 25. 4. a 26. 4. 1974 a tudíž z tohoto hlediska námitka o chybějícím nálezu z r. 1974 je nedůvodná. Na tomto místě je třeba dodat, že zdravotní stav stěžovatelky byl hodnocen v řízení o žádosti o plný invalidní důchod lékařem OSSZ a v řízení před krajským soudem PK MPSV v Ostravě a míra poklesu schopnosti soustavně výdělečné činnosti byla stanovena v době podání žádosti o plný invalidní důchod, v žalobním řízení před krajským soudem k datu vydání napadeného rozhodnutí žalobou. Jak z posudku lékaře OSSZ, tak i z posudku PK MPSV se konstatuje úraz páteře v r. 1974 s kompresivní zlomeninou Th 12, L1 a L4, tudíž oběma posudkovým orgánům byl úrazový děj a jeho rozsah znám a jimi hodnocen. Konečně stěžovatelka ani neuvádí v čem je onen nespecifikovaný nález z r. 1974 stěžejním

podkladem pro relevantní rozhodnutí. Invalidní důchod jako dávka důchodového pojištění je důchodem podmíněným existencí dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a rozhodnutí soudu se opírá především o odborné lékařské posouzení, jež je v řízení soudním primárně zákonem (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) svěřena Ministerstvu práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Ty jsou oprávněny nejen k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti pojištěnců, rovněž však k posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkových závěrů o plné či částečné invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Tyto posudky pak soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 132 o. s. ř. se zřetelem k ust. § 64 s. ř. s., přitom však takový posudek, který zcela splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti bývá zpravidla důkazem stěžejním. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na posudky posudkových komisí spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá v žalobě účastník soudního řízení uplatňující nárok na důchod podmíněný dlouhodobým nepříznivým zdravotním stavem, jakož i v tom, zda podaný posudek obsahuje náležité odůvodnění posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro soud, který nemá ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity, ať plné či částečné, závisí především. Podle Nejvyššího správního soudu posudek posudkové komise MPSV odpovídá výše naznačenému požadavku na úplnost a přesvědčivost, posudková komise se vyjádřila k námitkám stěžovatelky uvedeným v žalobě shora a své závěry přesvědčivě zdůvodnila. Nejvyšší správní soud v nich nenalezl žádné rozpory, které by zpochybňovaly posudkové závěry v obou posudcích. Krajský soud proto ani nepochybil, pokud vycházel ve svém rozhodnutí z posudku PK MPSV ze dne 21. 1. 2005, který podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stanovil míru poklesu schopnosti soustavně výdělečné činnosti podle kapitoly XV, oddíl F, položka 3 písmeno b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. čtyřiceti procenty.

Nejvyšší správní soud nezjistil v postupu krajského soudu pochybení, které by mohlo mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí, a proto námitky stěžovatelky neshledal důvodnými. Kasační stížnost není důvodná a Nejvyšší správní soud ji proto zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. To by náleželo žalované, přiznání nákladů řízení správnímu orgánu ve věci důchodového pojištění je však podle ust. § 60 odst. 2 s. ř. s. vyloučeno, proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žalované, přestože měla ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému advokátu JUDr. Tomáši Mikulíkovi Hamelovi odměnu za zastupování ve výši 892,50 Kč (1 úkon právní služby po 250 Kč podle ust. § 11 odst. 1 písm. b/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů, 1 úkon právní služby po 250 Kč podle ust. § 11 odst. 1 písm. d/, režijní paušál 2 x 75 Kč podle § 13 odst. 3 a ztrátu času 2 x 50 Kč podle § 14 odst. 1 a 3 vyhlášky). Protože ustanovený advokát je plátcem DPH, zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Částka daně vypočtená podle § 37 písm. a), § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 142,50 Kč. Odměnu za studium spisu u krajského soudu dne 27. 4. 2005 nemohl Nejvyšší správní soud přiznat, neboť ust. § 11 odst. 1 písm. f)

vyhlášky se nevztahuje na soudní řízení správní. Přiznal zástupci cestovní náhrady ve výši 338 Kč. Ustanovenému advokátovi se tedy přiznává náhrada nákladů řízení v celkové výši 1230,50 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. listopadu 2006

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu